

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι σφ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ σφ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ
1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστὸ ἔτος καὶ εἶνε ἑτήσιας. — Γραφεῖον Διευθ. Ἐπι τῆς λεωφ. Πανεπιστημίου 89.

3 Μαΐου 1885

Τόμος Ιθ'

Ο ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΒΙΛΛΕΜΕΡ

(Μυθιστορία Γεωργίας Σάνδ.—Μετάφρασις Α. Β.)

Α'

Ἐπιστολὴ πρὸς τὴν Κυρίαν Καμίλλην Ἐβδέρ.

Εἰς Α...διὰ τοῦ Βλαό.

Μὴν ἀνησυχῆς δὲ πάλιν τόσον, ἀγαπητὴ μου ἀδελφῆ. Ἰδοῦ, ἔφθασα εἰς Παρίσιους, χωρὶς νὰ μοῦ συμβῆ τίποτε, καὶ χωρὶς κόπον. Ἐκοιμήθην ὀλίγας ὥρας, ἐπρογευμάτισα μ' ἐν φλυτζάνι καφέ, ἐσυγυρίσθην, καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν θὰ πάρω ἐν ὄχημα νὰ ὑπάγω εἰς τῆς Κυρίας Δαργλάδ, διὰ νὰ με παρουσιάσῃ εἰς τὴν Κυρίαν Βιλλεμέρ. Θὰ σοῦ γράψω ἀπόψε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπισήμου συνεντεύξεως, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξύ σοῦ στέλλω τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις διὰ νὰ σέ καθησυχάσω περὶ τοῦ ταξιδίου μου καὶ τῆς ὑγείας μου. Ἐχε θάρρος, Καμίλλη μου, ὅπως ἔχω κ' ἐγώ. Ὅλα θὰ ὑπάγουν καλὰ. Ὁ Θεὸς δὲν ἀφίνει ὅσους ἔχουν τὰς ἐλπίδας των εἰς αὐτὸν καὶ προσπαθοῦν νὰ βοηθήσουν τὴν πρόνοιάν του. Ὅτι περισσότερον μ' ἐλύπησεν εἰς τὴν ἀπόφασίν μου εἶνε τὰ δάκρυά σου καὶ τὰ δάκρυα τῶν ἀγαπητῶν μας μικρῶν. Ὅταν τὸ συλλογίζομαι, μόλις κρατῶ τὰ ἰδικά μου. Ἄλλὰ τί θέλεις! ἔπρεπε νὰ γείνη. Δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μείνω με σταυρωμένας τὰς χεῖρας, ἐνῶ σὺ ἔχεις ν' ἀναθρέψῃς τέσσαρα τέκνα. Ἀφοῦ ἔχω θάρρος καὶ ὑγείαν, καὶ δὲν ἔχω ἄλλον δεσμὸν εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον εἰμὴ τὴν ἀγάπην μου πρὸς σέ καὶ τοὺς μικροὺς σου ἀγγέλους, ἐγὼ ἔπρεπε ν' ἀναχωρήσω καὶ νὰ φροντίσω διὰ τὴν ζωάρκειάν μας. Θὰ τὸ κατορθώσω, νὰ ἦσαι βεβαία. Ἐνθάρρυνέ με, ἀντὶ νὰ μὲ λυπῆσαι καὶ νὰ μὲ συγκινηῖς· ἄλλο δὲν σοῦ ζητῶ. Καὶ τώρα, ἀγαπητὴ μου ἀδελφῆ, σέ φιλῶ, με ὄλην μου τὴν καρδίαν, καθὼς καὶ τὰ λατρευτὰ μικρά μας. Ὅταν τοὺς ὁμιλῆς δι' ἐμέ, μὴ τὰ κάμνης νὰ κλαίουں. Κύτταζε μόνον νὰ μὴ με λησμονήσουν. Αὐτὸ θὰ μ' ἐλύπει πολὺ.

3 Ἰανουαρίου 1845.

Καρολίνα Σαιν-Ζενέ.

Δευτέρα ἐπιστολὴ.—Πρὸς τὴν αὐτήν.

Νίκη, μεγάλη νίκη, καλὴ μου ἀδελφῆ. Ἐπέστρεψα πρὸ μικροῦ ἀπὸ τὴν μεγάλην μας κυρίαν, καὶ ἡ ἐπιτυχία ἦτον ἀνέλπιστος, καθὼς θὰ ἴδῃς. Ἐχω ἀκόμη μίαν ἐσπέραν ἐλευθέραν, τὴν τελευταίαν ἴσως, καὶ τὴν ὠφελοῦμαι διὰ νὰ σοῦ διηγηθῶ τὰ τῆς συνεντεύξεώς μας. Θὰ μὲ φανῆ ὅτι ὁμιλῶ πάλιν μαζύ σου, κοντὰ εἰς τὴν ἐστίαν, ἐνῶ ναυορίζω τὸν Κάρολον με τὴν μίαν χεῖρα, καὶ διασκεδάζω τὴν Λιλήν με τὴν ἄλλην. Δὲν φαντάζομαι βέβαια ὅτι εἶμαι ὀλομόναχη εἰς ἐν μελαγχολικὸν δωμάτιον ξενοδοχείου· διότι φοβηθεῖσα μὴ βαρύνω τὴν κυρίαν Δαργλάδ, κατέλυσα εἰς ἐν μικρὸν ξενοδοχεῖον· ἀλλὰ θὰ εἶμαι πολὺ καλὰ εἰς τῆς μαρκησίας, καὶ ἡ μοναξία μου τῆς ἐσπέρας αὐτῆς θὰ μοῦ χρησιμεύσῃ νὰ συνέλθω ὀλίγον καὶ νὰ συλλογισθῶ ὅλους σας ἐν ἀνέσει. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἕκαμα πολὺ καλὰ ὅτι δὲν ἐδέχθην τὸ κατάλυμα, τὸ ὁποῖον μοῦ προσεφέρετο, διότι ἡ κυρία Δαργλάδ λείπει, καὶ ἠναγκάσθην νὰ παρουσιασθῶ μ' ὄλον τὸ θάρρος μόνη μου εἰς τὴν μαρκησίαν Βιλλεμέρ.

Μοῦ παρήγγειλες νὰ σοῦ κάμω τὴν εἰκόνα τῆς ἰδοῦ: εἶνε ἐξηκοντοῦτις περίπου, ἀλλὰ ἀσθενικὴ καὶ μόλις σπανίως ἀφίνει τὸ ἀνάκλιτρόν της· τούτο δὲ καὶ τὸ νοσηρὸν της πρόσωπον τὴν κάμουν νὰ φαίνεται δεκαπέντε ἔτη γεροντοτέρα. Δὲν πιστεύω νὰ ἦτο ποτέ της ὠραία οὔτε εὐσωμος· ἀλλ' ἡ φυσιογνωμία της ἔχει ἔκφρασιν καὶ χαρακτηριστῆρα. Εἶνε πολὺ μελαγχροινὴ· ἔχει ὀφθαλμοὺς θαυμασίους, τραχεῖς ὀλίγον ἀλλ' εἰλικρινεῖς. Ἡ ρίς της εἶνε εὐθεῖα καὶ καταβαίνει πολὺ πρὸς τὸ στόμα της, τὸ ὁποῖον ἐν τούτοις φαίνεται πάλιν ἄρκετὰ καὶ εἶνε πολὺ ἄσχημον· τὸ στόμα αὐτὸ εἶνε συνήθως περιφρονητικόν· ἀλλ' οὐχ ἦττον ἡ μορφή της ὅλη φαιδρύνεται καὶ ἰλαρύνεται ὅταν μειδιᾷ, καὶ μειδιᾷ πολὺ εὐκόλως. Ἡ πρώτη μου ἐντύπωσις ὑπῆρξε σύμφωνος με τὴν τελευταίαν. Νομίζω ὅτι ἡ κυρία αὐτὴ εἶνε ἀγαθοτάτη ἐκ σκέψεως μᾶλλον ἢ ἐκ φύσεως, καὶ καρτερικὴ μᾶλλον ἢ εὐθυμος. Ἐχει πνεῦμα καὶ μάθησιν. Δὲν διαφέρει τέλος πάντων πολὺ ἀπὸ τὴν εἰκόνα, τὴν ὁποῖαν μοῦ εἶχε κάμει ἡ κυρία Δαργλάδ.

Ἦτο μόνη, ὅτε με εἰσήγαγον εἰς τὸ δωμάτιόν

της. Μ' ἐκάθισε πλησίον της μὲ πολλήν εὐμένειαν, καὶ ἰδοὺ ἐν συνόψει τί εἶπαμεν.

— Μ' εἶσθε πολὺ συστημένη ὑπὸ τῆς κυρίας Δαργλάδ, εἰς τὴν ὁποίαν ἔχω ἄπειρον ὑπόληψιν. Γνωρίζω ὅτι ἀνήκετε εἰς ἐξαιρετον οἰκογένειαν, ὅτι ἔχετε πολλὰ προτερήματα, κάλλιστον χαρακτῆρα καὶ βίον ἄμεμπτον. Ἐπιθυμῶ ἐπομένως πολὺ νὰ κατορθώσωμεν νὰ συνεννοηθῶμεν καὶ νὰ συμφωνήσωμεν ἀμοιβαίως. Πρὸς τοῦτο δύο πράγματα ἀπαιτοῦνται· τὸ μὲν, νὰ σᾶς φανοῦν ἀρκετὰ ὅσα δύναμαι νὰ σᾶς δίδω· τὸ δέ, νὰ μὴν ᾔηεν πολὺ ἀντιθετὰ τὰ φρονήματά μας, διότι ἄλλως θὰ ἔχωμεν συχνὰς δυσαρρεσκείας. Ἄς ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ πρώτου. Σᾶς προσφέρω χίλια διακόσια φράγκα τὸ ἔτος.

— Μὲ τὸ εἶπαν, κυρία, καὶ δέχομαι.

— Ἐμὲ μὲ εἶπαν, ὅτι θὰ σᾶς ἐφάνιντο ἴσως ἀνεπαρκῆ.

— Εἶνε ἀληθὲς ὅτι εἶνε ὀλίγα ὡς πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς θέσεώς μου· ἀλλ' ἡ κυρία, ἐννοεῖται, ἔχει νὰ κρίνη ἐκ τῆς ἰδικῆς ἐπόψεως, καὶ ἀφοῦ ἤλθα...

— Ὅμιλήσατε ἐλευθέρως· δὲν σᾶς φαίνονται ἀρκετὰ;

— Δὲν ἤμπορῶ νὰ εἰπῶ αὐτό. Ἴσως εἶνε μάλιστα περισσότερα παρ' ὅσον ἀξίζουσιν αἱ ὑπηρεσίαι μου.

— Δὲν λέγω αὐτό, ἐγώ, καὶ σεῖς τὸ λέγετε ἀπὸ μετριοφροσύνην. Ἄν φοβῆσθε, μὴ τὸ ποσὸν αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ πρὸς συντήρησίν σας, ἡσυχάσατε· ἐγὼ τ' ἀναλαμβάνω ὅλα. Δὲν θὰ ἔχετε ἐδῶ ἄλλα ἐξοδα εἰμὴ μόνον διὰ τὸν στολισμὸν σας· ἐγὼ δὲ στολισμὸν δὲν ἀπαιτῶ. Τὸν ἀγαπᾶτε σεῖς;

— ὦ, ναί, κυρία, πολὺ, ἀλλὰ θὰ τὸν ἀποφύγω, ἀφοῦ δὲν τὸν ἀπαιτεῖτε.

Ἡ εἰλικρίνεια τῆς ἀπαντήσεώς μου ἐφάνη ὅτι ἐξέπληξε τὴν μαρκησίαν. Ἴσως δὲν ἔπρεπε νὰ ὁμιλήσω τόσον αὐθορμητῶς, ὡς συνεθίζω. Ἠργησεν ὀλίγον νὰ μ' ἀπαντήσῃ· τέλος ἐμειδίασε καὶ μοῦ εἶπε:

— ὦ! καὶ διατί ἀγαπᾶτε τὸν στολισμὸν; Εἶσθε νέα, εὐμορφη καὶ πτωχὴ· οὔτε ἀνάγκη ἔχετε οὔτε δικαίωμα νὰ στολιζέσθε.

— Τόσον ὀλίγον ἔχω τὸ δικαίωμα, ἀπήντησα, ὥστε βλέπετε πόσον ἀπλᾶ εἶμ' ἐνδυμένη.

— Ἐξαιρετὰ· ἀλλὰ λυπεῖσθε βέβαια ὅτι δὲν εἶσθε κομψότερα.

— Διόλου, κυρία, δὲν λυποῦμαι, ἀφοῦ ἄλλως δὲν γίνεται. Βλέπω ὅτι ὁμιλήσα ἀπερισκέπτως, ὅταν σᾶς εἶπα ὅτι ἀγαπῶ τὸν στολισμὸν, καὶ ὅτι ἐκ τούτου θὰ ἐκρίνατε τὸν νοῦν μου πολὺ μέτριον. Σᾶς παρακαλῶ νὰ θεωρήσῃτε τὸ πρᾶγμα ὡς ἀπλῆν εἰλικρίνειαν. Μὲ ἠρωτήσατε περὶ τῶν ὀρέξεών μου, καὶ σᾶς ἀπήντησα ὡς ἂν εἶχα τὴν τιμὴν νὰ μὲ γνωρίζετε. Ἦτον ἄτοπον ἴσως, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσατε.

— Τοῦτο δηλαδὴ σημαίνει, ὑπέλαβεν, ὅτι ἂν

μ' ἦσθε γνωστή, θὰ ἐγνώριζα ὅτι δέχεσθε ἀγογύστως τὰς ἀνάγκας τῆς θέσεώς σας;

— Μάλιστα, κυρία, ἀκριβῶς αὐτό.

— Τὸ ἄτοπον λοιπὸν ἐκεῖνο, ἂν ὑποτεθῆ ἄτοπον, δὲν μὲ δυσαρρεστεῖ παντάπασι. Ἄγαπῶ ὑπὲρ πάντα τὴν εἰλικρίνειαν· τὴν ἀγαπῶ ἴσως πλειότερον τοῦ λογικοῦ, καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν στιγμὴν αὐτὴν ὀλόκληρον τὴν πρρησίαν σας. Τί σᾶς ἔπεισε νὰ δεχθῆτε τόσῳ μικρὰν ἀμοιβὴν διὰ νὰ κάμνετε συντροφίαν εἰς γραίαν ἀνάπηρον καὶ ἴσως τρομερὰ πληκτικὴν;

— Ἐν πρώτοις, κυρία, μὲ εἶπαν ὅτι ἔχετε πολὺ πνεῦμα καὶ πολλὴν ἀγαθότητα, καὶ δὲν ἐνόμισα ἐπομένως ὅτι θὰ ἐπληττα πλησίον σας. Ἐπειτα, ὅτι δῆποτε καὶ ἂν ἐμελλον νὰ ὑποφέρω, κατῆχόν μου ἦτο νὰ διέλθω τὰ πάντα μᾶλλον παρὰ νὰ μένω ἄεργος. Ὁ πατήρ μου δὲν μᾶς ἀφῆκε περιουσίαν· ἀλλ' ἡ ἀδελφὴ μου τούτῳλάχιστον εἶχε κάμει καλὸν γάμον κ' ἔμενα μαζύ της, χωρὶς νὰ στενοχωρῆται ἢ συνείδησίς μου· ὁ σύζυγός της ὅμως, οὔτινος ἢ εὐπορία ὅλη ἦτον ὁ μισθός του, ἀπέθανεν ἐσχάτως μετὰ μακρὰν καὶ ὀδυνηρὰν ἀσθένειαν, ἡ ὁποία ἀπερρόφησεν ὅλας τὰς οἰκονομίας τῆς οἰκογενείας. Φυσικῶς λοιπὸν ἰδικόν μου καθήκον εἶνε νὰ βοηθήσω τὴν ἀδελφὴν μου καὶ τὰ τέσσαρα τέκνα της.

— Μὲ χίλια διακόσια φράγκα; ἀνεφώνησεν ἡ μαρκησία. Ὅχι δὲν εἶνε δυνατὸν. Ἀλλὰ ἡ κυρία Δαργλάδ δὲν μὲ τὰ εἶπεν αὐτά. Ἐφοβήθη ἴσως τὴν δυσπιστίαν, τὴν ὁποίαν ἐμπνέει ἡ δυστυχία· ἀλλ' ὡς πρὸς ἐμὲ εἶχεν ἄδικον. Ἡ ἀφοσίωσίς σας μοῦ ἐμπνέει συμπάθειαν, καὶ ἂν ἄλλως συμφωνήσωμεν, ἐπιθυμῶ νὰ αἰσθθῆτε πόσον σᾶς ἐκτιμῶ. Ἐμπιστευθῆτε εἰς ἐμὲ· θὰ κάμω ὅ,τι δυνατὸν καλλίτερον.

— ὦ, κυρία, τῆς ἀπήντησα, εἶτε ἔχω τὸ εὐτύχημα νὰ μ' ἐκλέξετε εἶτε ὄχι, ἀφῆτε νὰ σᾶς εὐχαριστήσω διὰ τὴν ἀγαθὴν αὐτὴν ὁρμὴν τῆς καρδίας σας!

Κ' ἐφίλησα ὀρμητικῶς τὴν χεῖρά της, — πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν τὴν δυσηρέστησε.

— Ἐν τοσοῦτῳ, εἶπε μετὰ νέαν σιωπὴν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐφάνετο δυσπιστοῦσα πρὸς τὴν πρώτην της ἐμπνευσιν, ἂν ἦσθε κᾶπως ἐλαφρὰ καὶ ὀλίγον ἐρωτότροπος;

— Οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο.

— Ἐλπίζω ὄχι. Ἐν τούτοις εἶσθε εὐμορφη. Καὶ αὐτὸ δὲν μὲ τὸ εἶπαν, καὶ σᾶς εὐρίσκω μάλιστα ὅσον περισσότερον σᾶς βλέπω, πολὺ πολὺ εὐμορφη. Αὐτὸ μ' ἀνησυχεῖ ὀλίγον, δὲν σᾶς τὸ κρύπτω.

— Διατί, κυρία;

— Διατί; βέβαια, ἔχετε δίκαιον. Αἱ ἄσχημοι νομίζουν ὅτι εἶνε ὠραῖαι, καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν ν' ἀρέσουν γίνονται γελοῖαι. Ἴσως εἶνε καλλίτερον νὰ ἤμπορῆτε ν' ἀρέσκετε..., ἀρκεῖ νὰ μὴν κάμνετε κατὰχρησιν. Ἄς ἰδοῦμεν τόρα· ἔχετε

τὴν καλωσύνην καὶ τὴν γενναιοῦτητα νὰ μοῦ διηγηθῆτε ὀλίγον τὴν παρελθούσαν ζωὴν σας; Εἶχατε ἕως τότε κανέν μυσιστόρημα; Εἶχατε πῶς; Ἄδύνατον νὰ μὴ εἶχατε. Εἶσθε εἰκοσιδύο, εικοσιτριῶν ἐτῶν. . .

— Εἶμαι εἰκοσιτεσσάρων, καὶ τὸ μόνον μυσιστόρημα, τὸ ὁποῖον εἶχα, θὰ σὰς τὸ διηγηθῶ εἰς δύο λέξεις. Ὅταν ἤμην δεκαπέντε ἐτῶν, μ' ἐζήτησεν εἰς γάμον εἰς νέος, ὅστις μὲ ἤρεσκε, καὶ ὅστις ἀπεσῶρθη ἅμα ἔμαθεν ὅτι ὁ πατήρ μου ἀφῆκε περισσότερα χρέη παρά χρήματα. Ἐλυπήθην πολὺ, ἀλλὰ τὸ ἐλυσμόνησα καὶ ὠρκίσθην νὰ μὴ ὑπανδρευθῶ.

— Αὐτὸ εἶνε πείσμα, δὲν εἶνε λήθη.

— Ὅχι, κυρία, εἶνε σκέψις. Ἀφοῦ δὲν εἶχα τίποτε καὶ ἠσθανόμην ὅτι εἶμαι κάτι, δὲν ἠθέλησα νὰ κάμω γάμον ἀνόητον, καὶ ἀντὶ νὰ αἰσθανθῶ πείσμα, ἐσυγχώρησα μάλιστα ἐκεῖνον, ὅστις μ' ἐγκατέλειψε. Τὸν ἐσυγχώρησα δὲ μάλιστα καθ' ἣν ἡμέραν εἶδα τὴν ἀδελφὴν μου καὶ τὰ τέσσαρά της τέκνα χωρὶς ἄρτον, κ' ἐνόησα τὴν λύπην οἰκογενειάρχου, ὅστις ἀποθνήσκει ἐκ τῶν κόπων του καὶ δὲν ἀφίνει τίποτε εἰς τὰ ὄρφανά του.

— Καὶ τὸν εἶδατε πλέον ἐκεῖνον τὸν ἀχάριστον;

— Ποτέ. Ἐνυμφεῦθη, καὶ οὐδὲ τὸν συλλογίζομαι πλέον.

— Ἐκτοτε δὲν ἐσυλλογίσθητε ἄλλον;

— Κανένα, κυρία.

— Πῶς τοῦτο;

— Δὲν ἤξεύρω. Νομίζω ὅτι δὲν εἶχα καιρὸν νὰ συλλογισθῶ τὸν ἑαυτὸν μου. Ὅταν τις εἶνε πολὺ πτωχὸς καὶ δὲν θέλει νὰ καταντήσῃ εἰς ἐντελὴ ἔνδειαν, ἔχει πῶς ν' ἀπασχολήσῃ τὰς ἡμέρας του.

— Ἀλλὰ θὰ σὰς ἐστενοχώρησαν βεβαίως πολὺ, ὠραία ὡς εἶσθε.

— Ὅχι, κυρία· κανεὶς δὲν μ' ἐστενοχώρησε. Δὲν πιστεύω τὰς καταδιώξεις, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐνθαρρύνονται.

— Κ' ἐγὼ τὸ αὐτὸ φρονῶ, καὶ χαίρω διὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον μοῦ ἀπαντᾶτε. Δὲν φοβεῖσθε λοιπὸν τίποτε εἰς τὸ μέλλον;

— Τίποτε.

— Καὶ ἡ μόνωσις αὐτὴ τῆς καρδίας σας δὲν θὰ σὰς κάμῃ μελαγχολικὴν, κατηφῆ;

— Δὲν τὸ πιστεύω διόλου. Εἶμαι φύσει φαιδρά, καὶ διετήρησα τὸ θάρρος μου ἐν μέσῳ τῶν σκληροτέρων δοκιμασιῶν. Δὲν ἔχω εἰς τὴν κεφαλῇ μου κανέν ἐρωτικὸν ὄνειρον· δὲν εἶμαι ῥωμαντικὴ καὶ θὰ ἦτο πολὺ παράδοξον ν' ἀλλάξω. Ἰδοῦ, κυρία, πᾶν ὅτι δύναμαι νὰ σὰς εἶπω περὶ ἐμοῦ. Μὲ δέχεσθε τοιαύτην ὁποῖα προσφέρομαι μὲ θάρρος, ἀφοῦ ἄλλως δὲν δύναμαι νὰ ὑποσχεθῶ παρ' ὅ,τι εἶμαι;

— Ναί, καὶ σὰς λαμβάνω ὁποῖα εἶσθε, του-

τέστιν ἐξαιρετος κόρη, πλήρης εὐλικρινείας καὶ θελήσεως. Μένει τώρα νὰ ἰδοῦμεν ἂν ἔχετε τὰ μικρὰ προτερήματα, τὰ ὁποῖα ζητῶ.

— Τί πρέπει νὰ κάμω;

— Ἐν πρώτοις νὰ ὁμιλήτε, καὶ περὶ τούτου εἶμαι ἐντελῶς εὐχαριστημένη. Ἐπειτα θέλω ὀλίγην ἀνάγνωσιν καὶ ὀλίγην μουσικὴν.

— Δοκιμάσατέ με εὐθύς, καὶ ἂν εὐχαριστήθητε μὲ τὴν μικρὰν μου ἰκανότητα. . .

— Ναί, ναί... εἶπε καὶ μὲ ἔδωκεν ἐν βιβλίον. Ἀναγνώσατε· δὲν βλέπω τὴν ὥραν νὰ μείνω ἐντελῶς μαγευμένη μαζί σας.

Μετὰ μίαν σελίδα μοῦ ἐπῆρε τὸ βιβλίον, κατευχαριστημένη. Ἐμενεν ἡ μουσικὴ. Εἰς τὸ δωμάτιον ἦτο ἐν κλειδοκῦμβαλον. Μὲ ἠρώτησεν ἂν ἤξευρα νὰ παίζω ἐκ τοῦ προχείρου. Ἐπειδὴ δὲ αὐτὸ εἶνε ἡ μόνη μου ἰκανότης, κατάρθωσα νὰ τὴν εὐχαριστήσω καὶ ὡς πρὸς τοῦτο. Ἐπὶ τέλος μὲ εἶπεν ὅτι ἐγνώριζε πᾶς γράφω, ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς μου τὰς ὁποῖας τῆς εἶχε δεῖξει ἡ κυρία Δαργιάδ, καὶ ὅτι ἠλπίζεν ὅτι θὰ εἶμαι ἐξαιρετος γραμματεὺς. Μοῦ ἔδωκε τὴν χεῖρα πρὸς ἀποχαιρετισμὸν καὶ μοῦ εἶπεν ὀλίγους πολὺ καλοὺς λόγους· τῆς ἐζήτησα νὰ μοῦ ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν αὐριον, διὰ νὰ ἰδῶ τὰς ὀλίγας μου γνωριμίας ἐδῶ, κ' ἔδωκε διαταγὰς διὰ νὰ μ' ἐγκαταστήσουν τὸ σάββατον. . .

Ἀγαπητῆ μου ἀδελφῆ, ἔρχονται καὶ μὲ διακόπτουν. Τί εὐχάριστος ἐκπληξίς! Εἶνε ἐπιστολὴ τῆς κυρίας Βιλλεμέρ, ἐπιστολὴ ὀλίγων γραμμῶν, τὰς ὁποῖας σοῦ ἀντιγράφω:

«Ἐπιτρέψατέ μου, ἀγαπητῆ μου κόρη, νὰ σὰς » στείλω μικρὰν προκαταβολὴν διὰ τὰ τέκνα » τῆς ἀδελφῆς σας κ' ἐν μικρὸν φόρεμα διὰ σὰς. » Ἀφοῦ ἀγαπᾶτε τὸν στολισμὸν, πρέπει τις νὰ » συμπληθῇ τὰς ἀδυναμίας ἐκεῖνων, τοὺς ὁποῖους » ἀγαπᾶ. Μένομεν σύμφωνοι, ὅτι θὰ λαμβάνετε » ἑκατὸν πενήκοντα φράγκα τὸν μῆνα, καὶ ὅ, » ἀναλαμβάνω ἐγὼ τὴν ἐνδυμασίαν σας ».

Τί καλοὶ καὶ μητρικοὶ λόγοι, αἱ; Βλέπω ὅτι θ' ἀγαπήσω αὐτὴν τὴν γυναῖκα μ' ὄλην μου τὴν καρδίαν, καὶ ὅτι δὲν τὴν εἶχα κρίνει πολὺ καλὰ ἐκ πρώτης ὄψεως. Εἶνε πολὺ πλέον αὐθόρμητος παρ' ὅσον ὑπέθετα. Σοῦ ἐσωκλείω τὸ χαρτονόμισμα τῶν πεντακοσίων φράγκων. Γρήγορα! Εὐλα εἰς τὸ ὑπόγειον, μάλλινα μεσοφόρια τῆς Λιλῆς, ἡ ὁποῖα δὲν ἔχει, καὶ κανέν πουλί, πότε καὶ πότε εἰς τὸ πτωχὸν σας τραπέζι. Ὀλίγον κρασί διὰ σέ· τὸ στομάχι σου εἶνε ἀφανισμένον, καὶ δὲν χρειάζεται πολὺ διὰ νὰ τὸ διορθώσῃ. Νὰ ἐπισκευάσῃς καὶ τὴν ἐστίαν τοῦ δωματίου, ἡ ὁποῖα καπνίζει φοβερά. Εἶνε ἀνυπόφορος· ἡμπορεῖ νὰ βλάβῃ τὰ μάτια τῶν παιδιῶν, καὶ ἡ βαπτιστικὴ μου ἔχει τόσο εὐμορρα!

Ἐγὼ ἐντρέπομαι μὲ τὸ φόρεμα; τὸ ὁποῖον μοῦ ἐστάλη, φόρεμα μεταξωτῶν θαυμασίων, στακτό-

χρουν ανοικτόν. Τί ανόητος ποῦ ἤμουν νὰ εἰπῶ ὅτι μ' ἀρέσκει ἡ ώραία ἐνδυμασία! Φόρεμα σαράντα φράγκων θὰ μοῦ ἦτο καὶ πολύ, καὶ τώρα θὰ ἔχω εἰς τὴν βράχιν μου ἐν διακοσίων φράγκων, ἐνῶ ἡ ἀδελφή μου διορθώνει τὰ βράκη της! Δὲν ἤξεύρω πῶς νὰ κρυφθῶ μὴ νομίσης ὅμως ὅτι ἡσθάνθην ταπεινώσων δι' αὐτὸ τὸ δῶρον. Θὰ τὰς πληρώσω εὐσυνειδήτως αὐτὰς τὰς καλωσύνας, ἡ καρδία μου μοῦ τὸ λέγει.

Βλέπεις, Καμίλλη, πῶς μᾶς ἐπιτυγχάνουν ὅλα, ὅταν θελήσω! Μὲ ρίπτει εὐθὺς ἡ τύχη μου εἰς μίαν γυναῖκα ἐξαιρετον, κερδίζω περισσότερα παρ' ὅσα ἐδεχόμην, καὶ μὲ μεταχειρίζονται εὐθὺς ὡς κόρην, τὴν ὅποιαν θέλουν νὰ περιπτυχθοῦν καὶ νὰ χαδεύσουν. Καὶ ὅταν συλλογίζομαι ὅτι ἐξ ἡμῶν τώρα μ' ἐμπόδιζες, καὶ ὑπέφερες μυρίας στερήσεις, κ' ἐτραβοῦσες τὰ μαλλιά σου μὲ τὴν ιδέαν ὅτι θὰ ἐργασθῶ διὰ σέ! Καλή μου ἀδελφή, ἦσο λοιπὸν κακὴ μητέρα; Δὲν ἔπρεπε νὰ συλλογισθῶμεν πρὸ πάντων τὰ ἀγαπητὰ μικρά μας, καὶ νὰ σιωπήσῃ δι' αὐτὰ ἡ ἀγάπη μας; Ἄ! κ' ἐν τούτοις ἐφοβήθην μὴν ἀποτύχω, — σοῦ τὸ ἐξομολογοῦμαι σήμερον, — ὅταν ἐπήρα μαζύ μου τὰ τελευταῖα μας λουδοβίκεια διὰ νὰ πληρώσω τὸν ναυλόν μου, κ' ἔτρεχα τὸν κίνδυνον νὰ ἐπιστρέψω χωρὶς ν' ἀρέσω εἰς αὐτὴν τὴν κυρίαν! Ὁ θεὸς ἔβαλε τὸ χέρι του, ἀδελφή μου! Τί προσευχὴν τοῦ ἔκαμα σήμερον, μὲ ὄλην μου τὴν καρδίαν! Πῶς τὸν παρεκάλεσα νὰ μὲ κάμῃ ἀγαπητὴν, ἀρεστήν, πειστικὴν... — Τώρα πηγαίνω νὰ κοιμηθῶ, διότι εἶμαι ἀφανισμένη ἀπὸ τὴν κούρασιν. Ἡξεύρεις, καλή μου ἀδελφή, πῶς σὲ ἀγαπῶ! περισσότερον παρ' ὅτι δῆποτε εἰς τὸν κόσμον, καὶ πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἐμέ. Μὴ μὲ λυπείσαι λοιπὸν εἶμαι ἡ εὐτυχεστέρα κόρη τοῦ κόσμου σήμερον, καὶ ὅμως δὲν εἶμαι πλησίον σου, καὶ δὲν βλέπω κοιμώμενα τὰ μικρά μας! Βλέπεις ὅτι ὁ ἐγωϊσμός δὲν φέρει τὴν ἀληθινὴν εὐτυχίαν, ἀφοῦ, μόνη τώρα ὅπως εἶμαι, χωρισμένη ἀπὸ ὅτι ἀγαπῶ, αἰσθάνομαι νὰ κτυπᾷ ἡ καρδία μου ἀπὸ χαρὰν ἐνῶ δακρύουν οἱ ὀφθαλμοί μου, καὶ πηγαίνω νὰ γονατίσω καὶ νὰ εὐχαριστήσω τὸν θεόν, πρὶν ἀποκοιμηθῶ.

Καρολίνα.

Ἐνῶ ἡ δεσποινὶς Σαίν-Ζενὲ ἔγραφεν εἰς τὴν ἀδελφὴν της, ἡ μαρκησία Βιλλεμὲρ συνωμίλει μετὰ τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν της ἐν τῇ μικρᾷ αἰθούσῃ αὐτῆς κατὰ τὸ προάστειον τοῦ ἀγίου Γερμανοῦ. Ὁ οἶκος ἦτο εὐρύχωρος καὶ προσοδοφόρος. Ἄλλ' ἡ μαρκησία, πλουσία ἄλλοτε καὶ σήμερον στενοχωρημένη, θὰ μάθωμεν μετ' ὀλίγον διατί, κατάρκει ἀπὸ τινος τὸ δεῦτερον πάτωμα, ἵνα ὠφεληται ἀπὸ τὸ πρῶτον.

— Λοιπὸν, ἀγαπητῆ μου μητέρα, ἔλεγεν ὁ μαρκησίας, εἶσθε εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν νέαν σας σύντροφον; Ἐμαθα ὅτι ἦλθε.

— Τί νὰ σὲ εἰπῶ, υἱέ μου, ἀπήντησεν ἡ μαρκησία; μ' ἐμάγευσε.

— Ἀλήθεια; εἰπέτε μου λοιπὸν.

— Μὰ τὴν ἀλήθειαν, δὲν εἰξέυρω ἂν πρέπη φοβοῦμαι μήπως σ' ἐνθουσιάσω περισσότερον τοῦ δέοντος.

— Μὴ φοβεῖσαι, ἀπήντησε μελαγχολικῶς ὁ μαρκησίας, ὃν προσεπάθησε νὰ φαιδρύνῃ ἡ μητὴρ του. Καὶ ἂν ἤμην τόσον εὐφλεκτος, ἤξεύρω τί ὀφείλω εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τοῦ οἴκου σου καὶ τὴν οἰκιακὴν σου εἰρήνην.

— Ναί, φίλε μου, ναί! Κ' ἐγὼ γνωρίζω ὅτι δύναμαι νὰ εἶμαι ἡσυχὴ μαζύ σου, ὡσάκις πρόκειται περὶ ζητήματος λεπτότητος καὶ τιμῆς. Ἡμπορῶ λοιπὸν νὰ σοῦ εἰπῶ, ὅτι ἡ μικρὰ αὐτὴ Δαργλάδ μ' εὐρήκεν ἕνα μαργαρίτην, ἕνα ἀδάμαντα, καὶ ὅτι ὁ μαργαρίτης αὐτὸς εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν μ' ἔκαμε νὰ κάμω τρέλλας.

Διηγήθη δὲ ἡ μαρκησία τὸν μετὰ τῆς Καρολίνας διάλογον αὐτῆς, καὶ τὴν περιέγραψε.

— Δὲν εἶνε οὔτε ὑψηλὴ, οὔτε κοντὴ. Εἶνε καλοκαμωμένη, ἔχει μικροὺς πόδας, χεῖρας παιδίου, κόμην ξανθὴν ἀμαυρὰν ἄφθονον, χρῶμα κρῖνου καὶ ῥόδων, χαρακτηριστικὰ λεπτότατα, ὀδόντας ὡς μαργαριτάρια, μικρὰν εὐμορφὴν μύτην καὶ ὀφθαλμούς μὲ χρῶμα θαλάσσης, οἱ ὅποιοι σὲ βλέπουν μὲ θάρρος, χωρὶς βεμβασμούς, χωρὶς πλαστήν δειλίαν, μὲ ἀφέλειαν καὶ εἰλικρίνειαν, οἱ ὅποιοι ἀρέσουν καὶ σὲ κερδίζουν ἀμέσως. Δὲν ἔχει τίποτε ἐπαρχιωτικόν, καὶ οἱ ἄρτοποι τῆς εἶνε ἐξαιρετοί, διότι ἀκριβῶς προσπαθεῖ νὰ μὴ εἶνε. Ἡ ἐνδυμασία της πτωχὴ, ἀλλὰ μὲ πολλὴν καλλισθησίαν τέλος πάντων πᾶν ὅτι ἐφοβούμην καὶ τίποτε ἀφ' ὅσα ἐφοβούμην, δηλαδὴ ἡ ωραιότης ἡ ὅποια μ' ἐνέπνεε δυσπιστίαν καὶ καμμία προσποίησις καὶ ἀπαιτήσις, αἱ ὅποια ἠδύναντο νὰ δικαιολογήσουν τὴν δυσπιστίαν αὐτὴν. Ἐκτός δὲ τούτου φωνὴ καὶ προφορά, αἵτινες καθιστῶσι τὴν ἀνάγνωσιν της ἀληθινὴν μουσικὴν, ἰκανότης μουσικὴ ἔκτακτος, καὶ ὑπὲρ πάντα ταῦτα ὅλα τὰ πρόδηλα χαρακτηριστικὰ τοῦ πνεύματος, τῆς λογικῆς, τῆς φρονήσεως καὶ τῆς ἀγαθότητος,.... τόσον ὥστε ἐσυμπάθησα εὐθὺς καὶ συνεινήθη ἐκ τῆς ἀφοσιώσεώς της πρὸς πτωχὴν οἰκογένειαν, εἰς τὴν ὅποιαν εἶδα ὅτι θυσιάζεται, κ' ἐλησμόνησά τὰ περὶ οἰκονομίας σχεδιά μου καὶ τῆς ὑπεσχέθην οὐδ' ἐγὼ δὲν ἤξεύρω τί.

— Ἐκαμε συμφωνίας λοιπὸν; ἠρώτησεν ὁ μαρκησίας.

— Τούναντίον, ἐδέχετο ὅ,τι εἶχα ἀποφασίσει νὰ τῆς δώσω.

— Τότε ἔκαμες κάλλιστα μητέρα, καὶ εἶμ' εὐτυχῆς ὅτι εὖρες τέλος πάντων σύντροφον ἀξίαν σου. Ἐκράτησες παραπολὺ τὴν λαίμαργον ἐκείνην καὶ ὑψηλὴν γεροντοκόρην, ἡ ὅποια σοῦ ἐπροξένει τόσην ἀγανάκτησιν, καὶ θὰ εἶχες ἄδι-

κον νὰ ὑπολογίσῃς τὴν δαπάνην, ὅταν πρόκειται νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃς δι' ἐνὸς θησαυροῦ.

— Ναί, ὑπέλαβεν ἡ μαρκησία, αὐτὸ μὲ λέγει καὶ ὁ ἀδελφός σου. Οὔτε σὺ οὔτε αὐτός, ἀγαπητά μου τέκνα, δὲν θέλετε νὰ λογαριάσετε, καὶ φοβοῦμαι ὅτι πολὺ ἐβιάσθην εἰς αὐτὴν μου τὴν συμφωνίαν, ὅσον εὐχαρίστησιν καὶ ἀν' αὐτῆς προξενεῖ.

— Ἡ εὐχαρίστησις αὐτῆς σοῦ ἦτο ἀναγκασία, εἶπε ζωηρῶς ὁ μαρκησίας, καὶ τόσον ὀλιγώτερον πρέπει νὰ τὴν συλλογίζεσαι, ὅσον τὸ ἀπεφάσις μάλιστα χάριν ἀγαθοεργίας.

— Τὸ ὁμολογῶ, ἀλλ' ἴσως ἔσφαλα, ἀπάντησεν ἡ μαρκησία περιφροντικῶς δὲν ἔχει κανεὶς πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ ἀγαθοεργῇ.

— ὦ, μητέρα! ἀνεφώνησεν ὁ υἱὸς μετ' ἀγανακτικῆς συνάμα καὶ λύπης, ἀν' ἀκαταντήσῃς νὰ στερηθῆς τὴν χαρὰν τῆς ἐλεημοσύνης, πολὺ φοβερὸν θὰ ἦνε τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον ἔκαμα.

— Κακόν; σὺ; τί κακόν; ὑπέλαβεν ἡ μήτηρ ἐκπληκτικῶς καὶ ἀνήσυχος. Σὺ ποτέ σου δὲν ἔκαμες κακόν, ἀγαπητῆ μου υἱέ.

— Συγχώρησόν με, εἶπεν ὁ μαρκησίας συγκεκινημένος πάντοτε. Ἐπραξα ἔγκλημα τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὑπεχρεώθην, ἐκ σεβασμοῦ πρὸς σέ, νὰ πληρώσω τὰ χρέη τοῦ ἀδελφοῦ μου.

— Σιώπα! ἀνεφώνησεν ὠχρῶσα ἡ μαρκησία. Ἄς ἀφῶσμεν αὐτὴν τὴν ὀμίλιαν δὲν θὰ συμφωνήσωμεν.

Καὶ ἔπειτα τὰς χεῖράς της πρὸς τὸν μαρκησίον. Ἰνα μετριάσῃ τὴν ἀκουσίαν πικρίαν τῆς ἀπαντήσεώς της. Ἐκεῖνος δὲ τὰς ἠσπάσθη καὶ ἀπεσύρθη μετὰ τινος στιγμῆς.

Τὴν ἐπαύριον ἡ Καρολίνα Σαιν-Ζενέ ἐξῆλθεν ἵνα ρίψῃ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὴν χρηματοφόρον ἐπιστολήν ἣν ἔστειλεν εἰς τὴν ἀδελφὴν της καὶ ἴδῃ τὰ ὀλίγα πρόσωπα, μετ' ὧν ἀπὸ τοῦ βάλθους τῆς ἐπαρχίας της εἶχε διατηρήσει σχέσεις. Ἦσαν παλαιοὶ φίλοι τῆς οἰκογενείας της, οὓς δὲν εὔρεν ὄλους, ἀλλ' ἀφῆκεν εἰς αὐτοὺς τὸ ὄνομά της χωρὶς τῆς διευθύνσεώς της, ἀφοῦ δὲν ἐμελλε πλέον νὰ ἔχῃ ἰδίαν κατοικίαν. Καὶ ἠσθάνθη μὲν λύπην τινά, ὅτι διετέλει οὕτω ἀστεγὸς καὶ προσρητημένη οὕτως εἰπεῖν εἰς οἶκον ξένον, ἀλλὰ δὲν ἐσκέφθη καὶ πολὺ περὶ τῆς τύχης της. Ἐκτὸς ὅτι ἀπόφασιν εἶχε νὰ διώξῃ τοῦ πνεύματός της πᾶσαν μελαγχολίαν παρῆλθουσαν εἰς ἀποθάρρυνσιν, δὲν ἦτο δειλοῦ χαρακτῆρος, καὶ οὐδεμίαν δοκιμασίαν, ὅσα δυσάρεστος καὶ ἀν' ὑπῆρξεν, δὲν εἶχεν ἐμπνεύσει εἰς αὐτὴν ἰδέας ἀπελπιστικῆς. Ὑπῆρχεν ἐν τῷ ὀργανισμῷ αὐτῆς ζωτικότης ἔκτακτος καὶ πυρετώδης δραστηριότης, τοσοῦτω μᾶλλον ἀξιοπαρατήρητος ὅσα συνεδέετο πρὸς μεγίστην πνεύματος ἡρεμίαν καὶ παράδοξον προσωπικὴν ἀμεριμνησίαν. Ὁ ἐξαιρετικὸς οὗτος χαρακτῆρ θέλει ἀναπτυχθῆ καὶ ἐξηγηθῆ ἐν τῇ συνεχεῖ τῆς ἡμετέρας διηγήσεως, ὅσον τὸ

δυνατόν. ἀλλ' εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ἐνθυμηθῆται ὁ ἀναγνώστης τοῦτο, ὅπερ ἄλλως πάντες γνωρίζουσιν, ὅτι δηλαδὴ οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξηγήσῃ ἐντελῶς μηδὲ νὰ δηλώσῃ ἀπολύτως τὸν χαρακτῆρα ἄλλου ἀνθρώπου. Ἐκαστον ἄτομον ἔχει ἐνδόμυχόν τι μυστήριον ἰσχύος ἢ ἀδυναμίας, ὅπερ τοσοῦτω μᾶλλον ἀδυνατεῖ ν' ἀποκαλύψῃ ὅσα καὶ αὐτὸ τὸ ἴδιον τὸ ἀγνοεῖ. Ἡ ἀνάλυσις πρέπει νὰ φαίνεται ἐπαρκῆς ὡσάκις πλησιάζει εἰς τὴν ἀλήθειαν δὲν δύναται ὅμως νὰ συλλάβῃ αὐτὴν αὐτόφωρον, χωρὶς ν' ἀφήσῃ ἀτελεῖ ἢ σκοτεινὴν ἀποψίν τινα οἰανδῆποτε τοῦ αἰωνίου προβλήματος τῆς ψυχῆς.

B'

Ἡ Καρολίνα ἦτο ὅτε μὲν φαίδρα ὅτε δὲ κατηφής, περιερχομένη κατάμονος, πεζῇ ἢ ἐπὶ λεωφορείου, τοὺς εὐρεῖς ἐκείνους Παρισίους, ὅπου εἶχεν ἀνατραφῆ ἐν εὐπορίᾳ, καὶ οὓς εἶχε καταλίπει κατεστραμμένη ἐντελῶς καὶ ἀπελπιστικῶς περὶ τοῦ μέλλοντος, ἀκριβῶς καθ' ἣν στιγμὴν θάλλει εὐανθῆς ὁ βίος. Ἄς ἀφηγηθῶμεν ἐν ὀλίγοις, ἵνα μὴ τὰ ἐπαναλάβωμεν πλέον, τὰ σοβαρὰ μὲν ἀλλὰ καὶ ἀπλούστατα γεγονότα, ἅτινα συνώψισεν αὐτὴ πρὸς τὴν μαρκησίαν Βιλλεμέρ.

Ἦτο κόρη εὐπατρίδου τῆς κάτω Βρετάνης, κατοικοῦντος περὶ τὸ Βλοά, καὶ δεσποινίδος τινος Δὲ Γραζάκ, καταγομένης ἐκ τοῦ Βελαί. Ἡ Καρολίνα μόλις ἐγνώρισε τὴν μητέρα της. Ἡ κυρία Σαιν-Ζενέ ἀπέθανε τὸ τρίτον ἀπὸ τοῦ γάμου της ἔτος, κατὰ τὸν τοκετὸν τῆς Καμίλλης, λαβοῦσα τὴν ὑπόσχεσιν τῆς Ἰουστίνης Λανιών ὅτι ἤθελε παραμείνει ἔτη πολλὰ πλησίον τῶν τέκνων της.

Ἡ Ἰουστίνα Λανιών, σύζυγος τοῦ Πεϋράκ, ἦτο ῥωμαλέα καὶ ἀγαθὴ χωρική τοῦ Βελαί, συγκατένευσε δὲ νὰ μείνῃ ὀκτὼ ἔτη παρὰ τῷ Κ. Σαιν-Ζενέ. Εἶχε θρέψει τὴν Καρολίαν, εἴτα δὲ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκογενεῖάν της, καὶ ἐπᾶν ἤλθε πάλιν ἵνα δώσῃ τὸ γάλα τοῦ δευτέρου της τέκνου εἰς τὴν δευτέραν θυγατέρά της ἀγαπητῆς της κυρᾶς. Χάρις εἰς αὐτὴν, ἡ Καρολίνα καὶ ἡ Καμίλλη ἀπήλασαν τῆς θεραπείας καὶ τῶν θωπειῶν δευτέρας μητρὸς. Ἄλλ' ἡ Ἰουστίνα δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσῃ τὸν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα της. Ἦναγκάσθη τέλος νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν τόπον της, καὶ ὁ Κ. Σαιν-Ζενέ ἔφερε τὰς θυγατέρας του εἰς Παρισίους, ὅπου ἀνετράφησαν ἐντὸς ἐνὸς τῶν περιελαλήτων τότε μοναστηρίων.

Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἦτο τόσον πλούσιος ὥστε νὰ ζῆ ἐν Παρισίοις, ἐμισθωσεν ἐκεῖ μικρὸν κατάλυμα καὶ ἤρχετο δις τοῦ ἔτους, τὸ Πάσχα καὶ τὰς διακοπὰς. Ἦσαν δὲ ἀληθῶς αἱ ἐπισκέψεις αὐταὶ αἱ διακοπαὶ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρός. Οἰκονομῶν ὄλον τὸ ἔτος, ἐταμίειεν ἵνα σπαταλήσῃ χάριν τῶν θυγατέρων του κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας πατρι-

αρχικῆς ἀληθῶς ἀγαλλιάσεως. Περίπατοι τότε, καὶ συναυλῖαι, καὶ ἐπισκέψεις μουσείων, καὶ ἐκδρομαὶ εἰς τὰς βασιλικὰς ἐπαύλεις, καὶ γεύματα ἐλεκτά, καὶ διασκεδάσεις πατρικαὶ μὲν καὶ ἀφελεῖς ἀλλὰ καὶ ἀφρονέσταται συγχρόνως. Ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἐλάτρευε τὰς θυγατέρας του, ὠραιότητας ἀμφοτέρας ἀλλὰ καὶ ἀγαθωτάτας ἐπίσης. Ἡ ἐρωτοτροπία του ἦτο νὰ περιάγῃ αὐτὰς περικόσμως, ὠραιότερας καὶ φαιδροτέρας τῶν νεοκώπων ἐσθίων καὶ ταινιῶν των, καὶ νὰ τὰς ἐπιδεικνύῃ ὑπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὰ φῶτα τῶν ἀκτινοβόλων Παρισίων, ὅπου ὀλίγους μὲν ἀνθρώπους ἐγνώριζεν ἀλλ' ἐξέτιμα τὰ βλέμματα τοῦ πρώτου τυχόντος διαβάτου πολὺ πλεόν ἢ οἰονδήποτε τῆς ἐπαρχίας του πανηγυρισμόν. Τὸ ὄνειρόν του ἦτο νὰ καταστήσῃ παρισινὰς, ἀληθεῖς παρισινὰς τὰ δύο ἐκεῖνα χαριέστατα πλάσματα. Ἦτο ἔτοιμος νὰ δαπανήσῃ πρὸς τοῦτο ὑλόκληρον τὴν περιουσίαν του, καὶ τὴν ἐδαπάνησε.

Ὁ ἀκαταμάχητος οὗτος ἔρως τῆς παρισινῆς ἀβροδιαίτης ἦτο μῦτρα παράδοξος, εἰς ἣν ὑπέκλυτον, πρὸ τινῶν ἔτι ἐτῶν, οὐ μόνον οἱ πλεῖστοι τῶν εὐπόρων ἐπαρχιωτῶν ἀλλὰ καὶ ὀλόκληροι κλάσεις κοινωνικαί. Πᾶς ὅπως οὖν μορφωμένος ἀλλοδαπὸς μεγάλου πλούτου ὤρμα πρὸς τοὺς Παρισίους ὡς ὁ ἐν διακοπαῖς σχολάζων μαθητής, κατέλειπεν αὐτοὺς ἐν ὀδύῃ καὶ ἠσχολεῖτο ἐν τῇ πατριδί του τὸν ὑπόλοιπον χρόνον πῶς ν' ἀποκτήσῃ τὸ διαβατήριον δι' οὗ νὰ ἐπανέλθῃ καὶ πάλιν ἐκεῖ. Σήμερον ἔτι, ἀν δὲν ἦσαν τοσοῦτον αὐστηροὶ οἱ νόμοι, οἱ καταδικάζοντες τοὺς Ῥώσους νὰ ζῶσιν ἐκ τῆ Ῥωσῖα καὶ τοὺς Πολωνοὺς ἐν τῇ Πολωνίᾳ, κολλοσιαῖαι περιουσιαὶ θὰ ἤρχοντο νὰ καταποντισθῶσιν ἢ μία μὲ τὴν ἄλλην εἰς τὰς ἡδονὰς τῶν Παρισίων.

Αἱ δεσποινίδες Σαὶν-Ζενὲ διαφόρως ὠφελήθησαν ἐκ τῆς ἀβρᾶς αὐτῶν ἀνατροφῆς. Ἡ Καμίλλη, νεωτέρα καὶ ὠραιότερα τῶν δύο — ὅπερ δὲν ἦτο μικρὸν πρᾶγμα — ἐμεθύσθη ὡς ὁ πατήρ της, εἰς ὃν ὠμοίαζε τὴν τε μορφήν καὶ τὸν χαρακτήρα. Ἠγάπησεν ἐμπαθῶς τὴν πολυτέλειαν καὶ οὐδέποτε ἐφαντάσθη, ὅτι ὁ βίος της ἡδύνατο ν' ἀπολήξῃ εἰς πενίαν. Ἠπία, φιλόστοργος, ἀλλὰ μετρίως νοήμων, οὐδὲν ἄλλο ἔμαθεν ἢ νὰ ἦνε θυγάτηρ ἐντελής, κατὰ τε τὸ ἦθος καὶ τὴν ἐνδυμασίαν καὶ τοὺς τρόπους. Ἐπιτρέφουσα εἰς τὸ μοναστήριον μετὰ τὰς διακοπὰς, ἐτήκετο ὑπὸ πόθου τρεῖς ὅλους μῆνας, εἰργάζετο κἄπως τρεῖς ἄλλους πρὸς εὐχαρίστησιν τῆς ἀδελφῆς της, ἥτις τὴν ἐπέπληττε, καὶ τὸν ὑπόλοιπον χρόνον ὠνειρεύετο τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πατρὸς της καὶ τὰς διασκεδάσεις.

Ἡ Καρολίνα ὠμοίαζε μᾶλλον τὴν μητέρα της, ἥτις ἦτο γυνὴ δραστηρία καὶ σοβαρᾶ. Ἦτο ἐν τούτοις φαιδρὰ καὶ ἀπῆλαυε τῶν ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας δισκεδάσεων μετὰ πολὺ πλείονος ζω-

ρότητος ἢ ἡ ἀδελφὴ της. Ἐσπευδε πλειότερον αὐτῆς νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τοῦ στολισμοῦ, τῶν περιπτῶτων καὶ τῶν θεαμάτων, ἀλλ' ἀπῆλαυεν αὐτῶν πάντῃ διαφόρως. Ἦτο ἀπείρως νοημονεσττέρα τῆς Καμίλλης, εἶχε δὲ νοημοσύνην οὐχὶ καλλιτεχνικῶς δημιουργόν, ἀλλὰ προσιτὴν καὶ εὐαίσθητον εἰς τὰς ἀληθεῖς ἐκδηλώσεις τῆς τέχνης. Εἶχεν ἔμφυτον γεννωμένην τὸ τάλαντον νὰ ἐκφράζῃ δεξιῶς καὶ περιφανῶς τὴν ξένην διάνοιαν. Ἀπήγγελλε τὴν ποίησιν καὶ ἀνεγίνωσκε τὴν μουσικὴν μετὰ καταπληκτικῆς νοημοσύνης. Ἐλάλει ὀλίγα, κάλλιστα πάντοτε καὶ μετὰ σαφηνείας ἀποκλειούσης πᾶσαν ἀνάπτυξιν. Ὅσακις δὲ ἡ ἀνάπτυξις παρείχετο αὐτῇ ὑπὸ τοῦ βιβλίου ἢ τῆς μουσικῆς, περιέβαλλε διὰ νέας αἰγλῆς τὴν γραπτὴν ἔνοιαν. Ἐφαίνετο οἰονεὶ τὸ ἀναγκαῖον τῆς μεγαλοφυΐας ὄργανον, μεγαλοφυΐα καὶ αὐτῇ ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἐρμηνείας, ἀν ἡ μεγαλοφυΐα αὕτη εἶχεν ἀναπτυχθῆ προσηκόντως.

Δὲν ἀνεπτύχθη ὅμως. Ἡ Καρολίνα εἶχεν ἀρχίσει δεκαετίς τὴν ἀνατροφὴν της, δέκοψε δὲ αὐτὴν ἑπτὰ καὶ δεκαετίς. Ἰδοὺ τί εἶχε συμβῆ. Ὁ κ. Σαὶν-Ζενέ, ἔχων πρόσδοτον ἐτήσιαν δώδεκα μόλις χιλιάδων φράγκων, ὄνειρευόμενος δὲ μέλλον τῶν θυγατέρων του ἄξιον τῆς καλλονῆς αὐτῶν, εἶχε παρασυρθῆ ἐν οἰκτρᾷ ἀπλότῃ εἰς κερδοσκοπίας, αἵτινες ἔμελλον νὰ τετραπλασιάσωσι τὴν περιουσίαν του, ἀλλὰ τὴν κατεβρόχθισαν ἐν μιᾷ στιγμῇ.

Ἡμέραν τινα ἤλθεν ὠχρὸς καὶ ὡσεὶ ἐμβρόντητος νὰ ζητήσῃ τὰς θυγατέρας του ἐν Παρισίοις. Ἀπήγαγεν αὐτὰς εἰς τὸν μικρὸν ἐπαρχικόν του πύργον, χωρὶς νὰ εἶπῃ τι, καὶ προσποιούμενος μόνον ὅτι εἶχεν ὀλίγον πυρετόν. Ἐκεῖ ἐτάκη ἐπὶ τρεῖς μῆνας καὶ ἀπέθανε τέλος ἐκ τῆς λύπης, ἐξομολογηθεὶς τὴν καταστροφὴν του εἰς τοὺς δύο μέλλοντας γαμβρούς του, διότι ἄμα τῇ ἐμρανίσει τῶν δεσποινίδων Σαὶν-Ζενέ ἐν Βλοά, πολλοὶ μνηστῆρες εἶχον παρουσιασθῆ, καὶ δύο μεταξύ ἄλλων γενομένοι δεκτοί.

Ὁ μνηστῆρ τῆς Καμίλλης ἦτο ὑπάλλληλος, ἐντιμὸς ἀνὴρ, καὶ εἰλικρινῶς ἀγαπῶν αὐτὴν. Τὴν ἐνυμφεῖθη ὅπως δῆποτε. Ὁ τῆς Καρολίνας ἦτο κτηματίας. Ἐσχέθη ὠριμώτερον, προφυκίσθη τὴν θέλησιν τῶν γονέων του καὶ ἀπεσύρθη. Ἄλλ' ἡ Καρολίνα ἦτο γενναία. Ἡ ἀδελφὴ της, ἀσθενεστέρα, θ' ἀπέθνησκεν ἀπὸ τὴν λύπην της, δι' αὐτὸ καὶ δὲν ἐγκατελείφθη. Ἡ ἀδυναμία εἶνε πολλάκις μᾶλλον σεβαστὴ τῆς δυνάμεως. Ἡ ἠθικὴ ἰσχὺς εἶνε τι ἀόρατον, συντριβόμενον ἐν σιγῇ καὶ ἀπαρτήρητον. Ὁ φόνος τῆς ψυχῆς οὐδὲν καταλείπει ἴχνος. Δι' αὐτὸ οἱ μὲν ἰσχυροὶ κακοπαθοῦσι πάντοτε, οἱ δὲ ἀσθενεῖς πάντοτε ἐπιπλέουσιν.

Εὐτυχῶς ἡ Καρολίνα δὲν εἶχεν ἀγαπήσει ἐμπαθῶς. Εἶχε μὲν αἰσθανθῆ συμπάθειάν τινα ἢ

καρδία της, ἀλλ' ἡ μυστηριώδης μελαγχολία καὶ ἡ δεινυμένη ἀσθένεια τοῦ πατρός της ἀπησχόλησαν αὐτὴν ἐντὸς ὀλίγου τοσοῦτον ὥστε δὲν ἠδύνατο νὰ σκεφθῆ πολὺ περὶ τῆς ἰδίας της εὐτυχίας. Ὁ ἔρωσ εὐγενοῦς κόρης εἶνε ἄνθος θάλλον ὑπὸ τὸν ἥλιον τῆς ἐλπίδος· ἀλλὰ πᾶσα προσωπικὴ ἐλπίς τῆς Καρολίνας ἐσβέσθη ὅτε εἶδε ταχέως φθίνουσαν τὴν ζωὴν τοῦ πατρός της· τὸν μνηστῆρά της δὲν θεώρητε πλέον ἢ ὡς φίλον συγκατανεύοντα νὰ συγκλαυθῆ μετ' αὐτῆς. Ἡσθάνθη πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην καὶ ὑπόληψιν, ἀλλ' ἡ λύπη της ἀπέπνιξε τὴν μέθην καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν, καὶ τὸ πάθος δὲν ἀνεπτύχθη.

Ἡ ἐγκατάλειψις ἐπομένως τὴν προσέβαλε μᾶλλον ἢ τὴν κατέβαλε. Τοσοῦτον ἠγάπα τὸν πατέρα της καὶ τοσοῦσον βαθέως ἐλυπήθη ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ του, ὥστε ἡ ἀπώλεια τοῦ ἰδίου της μέλλοντος τῇ ἐφάνη δευτερεύουσα ὅλως λύπη. Οὐδὲν ἐξεδήλωσε πείσμα, ἀλλὰ συνησθάνθη βαρέως τὴν ὕβριν· καίτοι δὲ ἐξεδίκηθη διὰ τῆς λήθης μόνης, διετήρησεν ὁμως ἐν τῇ καρδίᾳ της ἀόριστόν τινα μνησικακίαν κατὰ τῶν ἀνδρῶν, ἧτις ἐθωράκισεν αὐτὴν κατὰ πάσης εὐπιστίας πρὸς τὸν ἔρωτα ἢ πρὸς τὰς κολακείας, ὅσαι ἀπετείνοντο εἰς τὴν καλλονὴν της, μέχρι τῆς ἡλικίας, καθ' ἣν εὐρίσκομεν αὐτὴν σήμερον θεραπευμένην ἐντελῶς, γενναίαν καὶ νομιζούσαν καλῇ τῇ πίστει ὅτι εἶνε ἀπρόσιτος εἰς οἰονδήποτε ἐρωτικὸν γόητρον.

Περιττὸν εἶνε νὰ διηγηθῶμεν πῶς παρῆλθον τὰ μεταξὺ ἔτη. Πάντες γνωρίζουσιν, ὅτι ἡ ἀπώλεια μικρᾶς ἢ μεγάλης περιουσίας δὲν εἶνε γεγονός συντελούμενον ὁρατῶς ἐντὸς μιᾶς ἡμέρας. Προσπαθεῖ τις νὰ ἐπιτύχῃ ἀναβολὰς παρὰ τῶν δανειστῶν, νομίζει ὅτι δύναται νὰ σώσῃ ὀλίγα τινα ναυάγια, ὑφίσταται πολλὰς ἀβεβαιότητας, ἐκπλήξεις, ἀπογοητεύσεις, μέχρις οὗ βλέπων ματαιούμενον τὸν ἀγῶνα, ἀποδέχεται οὔτως ἢ ἄλλως τὴν πραγματικότητα. Ἡ Καμίλλη κατεβλήθη μεγάλως ἐκ τῆς συμφορᾶς αὐτῆς, ἣν μέχρι τῆς τελευταίας στιγμῆς δὲν ἐπίστευεν· ἀλλ' ἦτο ἤδη νυμφευμένη καὶ δὲν ἠσθάνθη πραγματὶ τὴν πενίαν. Ἡ Καρολίνα, προνοητικώτερα, ἠσθάνθη ὀλιγώτερον κατὰ τὸ φαινόμενον τὴν παντελῆ ἀπορίαν, εἰς ἣν κατ' ἀνάγκην περιῆλθεν. Ὁ γαμβρὸς της δὲν ἠθέλησε νὰ γίνῃ λόγος περὶ χωρισμοῦ, καὶ προσέφερον εἰς αὐτὴν γενναίως τὴν εὐπορίαν τῆς οικογενείας του· ἀλλ' ἐκεῖνη ἠσθάνθη πάραυτα ὅτι ὁ βίος της ἦτο κατεστραμμένος, καὶ ἡ ὑπερηφάνειά της ἠῤῥξησεν ἐκ τούτου. Βλέπουσα ὅτι ἡ ἀδελφὴ της ἐστερεῖτο ταχέως καὶ ἐργατικότητος, καὶ ὅτι κατ' ἔτος σχεδὸν ὑφίστατο τὰς ἐκ νέου τοκετοῦ ὠδίνας καὶ μερίμνας, ἐγένετο ἡ οἰκονόμος τῆς οἰκίας, ἡ παιδαγωγὸς πῶν τέκνων της, ἡ πρώτη ἐνὶ λόγῳ ὑπηρέτρια τοῦ οἴκου, καὶ τὴν βαρεῖαν αὐτὴν λειτουργίαν ἐξέπληρου μετὰ τσαύτης χάριτος, εὐθυκρισίας καὶ προθυμίας,

ὥστε καθίστα πάντα περὶ αὐτὴν εὐτυχεῖς, καὶ ἀπέδιδε πολλαπλάσια ὅσων ἐλάμβανεν. Ἐπῆλθεν ἔπειτα ἡ ἀσθένεια καὶ ὁ θάνατος τοῦ γαμβροῦ της, χρέη τινὰ καθυστεροῦντα, ἅτινα οὗτος εἶχεν ἀποκρύψει, ἐλπίζων νὰ κατορθώσῃ τὴν ἐκ τοῦ μισθοῦ του βαθυμῶδὴν πληρωμὴν των, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν ἡ παντελὴς πενία, ἡ φρίκη καὶ ἀπόγνωσις τῆς νεαρᾶς χήρας.

Εἶδεν ἤδη ὁ ἀναγνώστης, ὅτι ἡ Καρολίνα ἐδίστασεν ἐπὶ τινα χρόνον, φοβουμένη ἀφ' ἐνὸς νὰ καταλίπῃ ἀβοήθητον τὴν ἀδελφὴν της καὶ ἐπιθυμοῦσα ἀφ' ἑτέρου νὰ σώσῃ αὐτὴν διὰ τῆς ἐργασίας της. Ἀνῆρ τις πλούσιος, οὐχὶ νέος οὐδ' ἐπίχαρις, ἐσυλλογίσθη αὐτὴν ὡς πρότυπον οἰκοδεσποίνης, κ' ἐπρότεινε νὰ τὴν νυμφευθῆ. Ἡ δὲ Καρολίνα ἠσθάνθη ἀορίστως, καὶ μετ' ὀλίγον ἄρκετὰ σαφῶς, ὅτι ἡ Καμίλλη ἐπεθύμει τὴν θυσίαν της αὐτὴν. Ἀπεφάσισε τότε νὰ θυσιασθῆ ἀλλὰ κατ' ἄλλον τρόπον. ἦτο πρόθυμος νὰ δώσῃ τὴν ἐλευθερίαν της, τὴν ἀνεξαρτησίαν της, τὸν καιρὸν της· ἀλλ' ὑπελάμβανε ὑπερβολικὴν τὴν θυσίαν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος αὐτῆς, ἵνα παράσχῃ περισσοτέραν κᾶπως ὑλικὴν εὐμερίαν εἰς τὴν οικογένειαν. Ἐσυγχώρησεν εἰς τὴν μητέρα τὸν ἐγωϊσμόν τῆς ἀδελφῆς, καὶ χωρὶς κἂν νὰ φανῆ ὅτι τὸν ἐμάντευσε, ἀπεφάσισεν ὅτι εἶπομεν. Ἀφῆκε τὴν Καμίλλη ἐν μικρῷ ἐξοχικῷ οἰκίῳ, ὅστις εἶχε μισθωθῆ κατὰ τὰ περίχωρα τοῦ Βλοᾶ, καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Παρισίους, ὅπου γνωρίζομεν ἤδη πόσον καλῶς ὑπεδέχθη αὐτὴν ἡ κυρία Βιλλεμέρ, ἧς ἀπομένει ἡμῖν νὰ διηγηθῶμεν ἐπίσης ἐν ὀλίγοις τὴν ἱστορίαν.

Πᾶσα οικογένεια ἔχει τὴν πληγὴν αὐτῆς καὶ πᾶσα περιουσία τὸ ῥήγμά της, δι' ὧν ἐκφεύγει τὸ αἷμα τῆς καρδίας καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς ὑπάρξεως. Ἡ εὐγενὴς οικογένεια Βιλλεμέρ εἶχεν ἀκόμητον σκώληκα τὰς παρεκτροπὰς τοῦ πρεσβυτέρου υἱοῦ τῆς μαρκησίας. Ἡ μαρκησία εἶχε νυμφευθῆ εἰς πρῶτον γάμον τὸν Δουκά Ἀλεξίαν, ἰσπανὸν ἀλαζδῶνα, φοβερόν τὸν χαρακτῆρα, ὅστις εἶχε καταστήσει αὐτὴν δυστυχεστάτην, ἀλλὰ τῇ ἀφῆκεν ὁμως, μετὰ πενταετῆ συμβίωσιν, μεγίστην περιουσίαν καὶ υἱὸν ἐρασιμώτατον, πρᾶον, νοήμονα, οὐτινος προορισμὸς ἦτο νὰ καταστῆ ἐντελῶς ἄπιστος, βασιλικῶς σπάταλος καὶ οἰκτρῶς παράλυτος.

Νυμφευθεῖσα ἐκ νέου, τὸν μαρκησίον Βιλλεμέρ, γενομένη δὲ καὶ πάλιν μήτηρ καὶ χήρα, ἡ μαρκησία ἀπέκτησε φίλον ἀφωσιωμένον καὶ γενναῖον· ἦτο δὲ ὁ δεύτερος υἱὸς της Οὐρβανός, αὐστηρὸς τὰ ἦθη ὅσον διεφθαρμένος ἦτο ὁ ἀδελφός του, καὶ ἱκανῶς ἀπὸ τοῦ πατρός του πλούσιος, ὥστε νὰ μὴ λυπῆται διὰ τὴν ἀνέχειαν τῆς μητρός του, διότι καθ' ἣν ἐποχὴν γνωρίζομεν τὰ τρία ταῦτα πρόσωπα ἡ μαρκησία οὐδὲν σχεδὸν πλέον εἶχε, χάρις εἰς τὸν βίον, ὃν εἶχε διαγάγει ὁ νεαρὸς δούξ.

Εἶχεν οὗτος τότε τριάκοντα ἔξ ἑτῶν ἡλικίαν συμπληρωμένην, ὃ δὲ μαρκήσιος τριάκοντα τριῶν. Ἡ δούκισσα Ἀλεξία δὲν ἐβράδυνεν, ὡς βλέπει τις, νὰ μεταβληθῆ εἰς μαρκησίαν Βιλλεμέρ. Οὐδεὶς δὲ ἐπὶ τούτῳ τὴν κατέκρινε. Τὸν δευτερον σύζυγον τῆς ἠγάπησε περιπαθῶς· λέγεται μάλιστα, ὅτι εἶχεν ἀγαπήσει αὐτόν, ἀκατακρίτως ἐνοεῖται, πρὶν ἢ γείνη χήρα τοῦ πρώτου. Ἡ μαρκησία ἦτο φύσις γενναία καὶ ἰκανῶς ἐξημμένη. Ὁ δὲ πρόωρος θάνατος τοῦ δευτέρου ἀνδρός τῆς κατέστησεν αὐτὴν σχεδὸν παράφρονα ἐπὶ ἓν ἢ δύο ἔτη· ἀπομονωθείσα, οὐδένα πλέον ἠθέλησε νὰ βλέπῃ, καὶ ἀπέξενώθη καὶ αὐτὰ τῆς τὰ τέκνα τοῦτο δὲ βλέπεται αἱ οἰκογένειαι τῶν δύο τῆς ἀποθανόντων συζύγων ἐσκέφθησαν ν' ἀπαγορεύσωσιν αὐτὴν καὶ νὰ μεριμνήσωσι περὶ τῆς ἀνατροφῆς τῶν υἱῶν τῆς. Τότε συνῆλθεν αἰφνης ἡ μαρκησία· ἡ φύσις ἀντέδρασεν, ἡ ψυχὴ τῆς ἐγαλνήσασεν, ἡ μητρότης ἐξηγέρθη, καὶ ἡ περιπαθὴς κρίσις καθ' ἣν ἐνηγκαλισθῆ πάλιν καὶ ἐθώπευσε κλαίονσα τοὺς δύο τῆς υἱούς, ἀπέδωκεν αὐτῇ καὶ λογικὸν καὶ θέλησιν. Ἀπέμεινεν ἀσθενικὴ, ἀνάπηρος, γραῖα πρὸ τῆς ὥρας, ἰδιότροπος ἐν πολλοῖς ἀλλ' ἐνεργὸς τὸ ἦθος μεγάλη τὸ αἶσθημα καὶ εὐγενὴς κατὰ τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὸν κόσμον· τότε διεκρίθη τὸ πνεῦμά τῆς, ὅπερ κοιμηθὲν ἐπὶ μακρὸν ὑπὸ τὴν ὀδύνην καὶ τὴν στοργὴν, ἀφύπνισθη καὶ κατεδείχθη ἐν τῇ καρτερίᾳ.

Τὰ ἀνωτέρω ἀρκούσιν εἰς ἀπεικόνισιν τῆς θεσεώς τῆς. Ἀφίνομεν τώρα εἰς τὴν Καρολίαν τὴν περὶ τῆς μαρκησίας καὶ τῶν δύο υἱῶν τῆς κρίσιν.

(Ἔπεται συνέχεια).

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΦΥΟΜΕΝΩΝ ΕΥΛΩΔΩΝ ΦΥΤΩΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε προηγούμενον φύλλον.)

- Λαγομηλητὰ *Στύραξ* (Διοσκ.) *Styrax officinalis*, Lin.
 Λαδζοχεριὰ *Ῥάμνος* (?) (Θεοφ.) *Rhamnus græca* Boiss et Rent.
 Λάσσικα *Ἰξός*? τῶν ἀρχαίων. *Loranthus Europæus*, Lin.
 Λαῦρος *Κήλαστρον* (Θεοφ.) *Hex aquifolium*, Lin.
 Λαφόκλαδον *Σέσελι αἰθιοπικόν* (Διοσκ.) *Bupleurum fruticosum*, Lin.
 Λεπτοκαρυὰ ἢ } *Coryllus avellana* καὶ *co-*
 Λεφτοκαρυὰ } *lurna*, Lin.
 Λεύκα *Λεύκη* (Θεοφ.) *Populus alba*, Lin.
 Ληγόπριον *Κήλαστρον* (Θεοφ.) *Plex aquifolium*, Lin.

Λίπα⁴⁾ *Φίλυρα* (Θεοφ.) *Tilia intermedia*, DC.
 Λουτοσιὰ (Κρήτη) *Λύκιον* (Διοσκ.) *Berberis cretica*, Lin.

Λυγαρηὰ | *Ἄγνος* (Θεοφ.) καὶ *λύγος* *Vitex*
 Λυγηὰ | *agnus castus*, Lin.

Λυκόλουρος (Δωρίς) *Χαμελαία* (Διοσκ.) *Daphne Oleoides* Schreb.

Λωτόμηλα—καρπὸς λωτοῦ τοῦ δένδρου (Μελικοκκιάς).

Λωτὸς (ἐπαρχία Βόλου) *Λωτὸς τὸ δένδρον* (Θεοφ. καὶ Διοσκ.) *Celtis australis* ἡ κοινῶς *μελικοκκιά* λεγομένη.

Μαμούκαλα (Μεσσηνία) *Κερκίς* (Θεοφ.) *Cercis siliquastrum*, Lin.

Μαυραγκαθιά *Ῥάμνος*? (Θεοφ.) *Rhamnus græca* Bois, et Reut.

Μαυροβέρι *Θωλυκράνεια* (Θεοφ.) *Cornus Sanguina*, Lin.

Μαυρομουρητὰ *Συκαμηνέα ἀρχαίων* *Morus nigra*, Lin.

Μελᾶ ἢ *Μελᾶς ἰξὸς ἢ ἰξία* τῶν ἀρχαίων. *Viscum album*, Lin.

Μέλεγος *Μελλία* (Θεοφ. καὶ Διοσκ.) *Fraxinus excelsior*, Lin. καὶ *F. ornus*, Lin.

Μεληκουκκιά *Λωτὸς τὸ δένδρον* τῶν ἀρχαίων *Celtis australis*, Lin.

Μελιόγαυρος *Ὀστράνα* καὶ ὄστρυτις (Θεοφ.) *Ostrya carpinifolia*, Scop.

Μελιὸς *Μελλία* (Θεοφ. Διοσκ.) *Fraxinus excelsior* καὶ *ornus*, Lin.

Μεράδι (Εὐβοία) *Δρυὶς ἡμερὶς*? (Θεοφ.) *Quercus brachyphylla*, Ky.

Μερεχλητὰ (Τολοφῶν Δωριδος) *Tamarix*.

Μηλητὰ *Μηλιά* τῶν ἀρχαίων *Pyrus Malus*, Lin.

Μηλοέλατο *πέυκη ἰδαία* (Θεοφ.) *Pinus Laricio* Poir.

Μηλόκεδρο } *Βράθυ ἔτερον* (Διοσκ.) καὶ *Κεδρε-*
 Μηλόκεδρο } *λάτη* *Juniperus foetidissima*,
 Willd

Μικροκούκι *Λωτὸς τὸ δένδρον* (Θεοφ.) *Celtis australis*, Lin.

Μοσχοέλατο *Πεύκη ἰδαία* (Θεοφ.) *Pinus laricio* Poir.

Μοσχοῖτητὰ *Ἐλαιάγνος* καὶ *Ἐλαία αἰθιοπικὴ* (Διοσκ. κατὰ Σιθῆρπιον) *Elaeagnus angustifolia*, Lin.

Μοσχοστουβητὰ (Κεφαλλην.) *Satureja cuneifolia* Tenor.

Μουζελητὰ (Κεφαλληνία) *Πορτικὴ Καρύνα* ἢ

⁴⁾ Σλαβικὴ λέξις ἐν χρήσει μόνον ἐν Πελοποννήσῳ καὶ σημαίνουσα ὅτι ἡ ἀντίστοιχος ἑλληνικὴ.